

STŘEDISKO SPOLEČNÝCH ČINNOSTÍ AV ČR,
VEŘEJNÁ VÝZKUMNÁ INSTITUCE

**Doporučený postup pro přijímání
vědecko-výzkumných pracovníků ze třetích zemí**

Novelou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky s činností **od 21. prosince 2007** (dále jen zákon) došlo mimo jiné ke změně v oblasti pobytu vědeckých pracovníků (viz zákon č. 379/2007 Sb.). V současné době tedy mají vědečtí pracovníci i jejich rodinní příslušníci možnost pobývat na území ČR na základě následujících povolení:

I. Speciální pobytové oprávnění

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu

Nově je upraveno speciální pobytové oprávnění, a to v ustanovení § 42f zákona – povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu. Toto pobytové oprávnění, které vychází z transpozice směrnice Rady 2005/71/ES, umožňuje výzkumným pracovníkům, aby ještě před vstupem na území ČR žádali o udělení povolení k dlouhodobému pobytu a nikoliv o udělení víza k pobytu nad 90 dnů, jak byli povinni před účinností zmíněné novely. O toto speciální pobytové oprávnění může vědecký pracovník žádat i na území ČR, ovšem za podmínky, že zde již pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem (tj. namísto stávajícího víza). Naopak nelze o něj žádat na území ČR, pokud je cizinec pouze držitelem turistického víza k pobytu do 90 dnů.

O speciální pobytové oprávnění za účelem vědeckého výzkumu mohou žádat cizinci, kteří uzavřeli s výzkumnou organizací dohodu o hostování (viz § 30c z.č. 341/2005 Sb. v platném znění) a hodlají pobývat na území přechodně po dobu delší než 3 měsíce. Výzkumnou organizací se pro účely tohoto zákona rozumí veřejná výzkumná instituce, vysoká škola nebo jiná výzkumná organizace zapsaná do seznamu výzkumných organizací schválených pro přijímání výzkumných pracovníků ze třetích zemí, a to dle z.č. 341/2005 Sb., v platném znění. Výzkumnou činností se rozumí též činnost akademického pracovníka nebo hostujícího profesora u veřejné výzkumné instituce nebo jiné výzkumné organizace zapsané do seznamu výzkumných organizací schválených pro přijímání výzkumných pracovníků ze třetích zemí dle z.č. 341/2005 Sb., v platném znění.

Doporučený postup:

1) Uzavření „Dohody o hostování“

- a) Výzkumné pracoviště uzavře se zahraničním vědecko-výzkumným pracovníkem (dále jen „pracovníkem“) Dohodu o hostování. V příloze 1 naleznete vzorový text této dohody.
- b) Pokud organizace uzná za vhodné, může sjednat s hostujícím pracovníkem (po příjezdu do ČR) kromě Dohody o hostování následně i pracovní smlouvu, ve které lze blíže specifikovat podmínky působení pracovníka ve výzkumné organizaci.
- c) Dohoda o hostování, která bude doložena k žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu, je v českém jazyce. Příložen může být překlad této Dohody o hostování. Doporučujeme, aby strany podepisovaly tři výtisky takto sjednané dohody – jeden výtisk obdrží cizinec, druhý výzkumná organizace a třetí bude připraven k přiložení k žádosti o povolení k pobytu.
- d) Doporučujeme ještě před uzavřením Dohody o hostování předat pracovníkovi soupis dokladů a náležitostí, požadovaných při žádosti o Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu (bod 3).

2) Písemný závazek výzkumné organizace

- a) Přílohou Dohody o hostování musí být **písemný závazek pracoviště**, že uhradí případné náklady spojené s pobytem výzkumného pracovníka na území ČR po skončení platnosti oprávnění k pobytu včetně nákladů spojených s jeho vycestováním z území ČR, pokud tyto náklady vznikly do 6 měsíců ode dne skončení platnosti Dohody o hostování a byly hrazeny z veřejných prostředků (§ 42f odst. 3 písm. c) zákona č. 42/2008 Sb.). V příloze 2 naleznete vzor tohoto dokumentu.
- b) Zároveň doporučujeme provést veškerá opatření, která povedou k řádnému ukončení pobytu pracovníka v ČR (kontrola cestovních dokladů, ukončení možnosti dalšího ubytování apod.)

3) Podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu

- a) Žádost předkládá pracovník na zastupitelském úřadě ČR v zemi, jejímž je občanem.
- b) Na území ČR (na inspektorátu cizinecké policie) může pracovník žádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu, pokud zde již pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem.
- c) Na území ČR nelze žádat o povolení, pokud je pracovník držitelem turistického víza k pobytu do 90 dnů.
- d) **Náležitosti k podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu jsou následující:**
  - » dohoda o hostování
  - » písemný závazek výzkumné organizace (viz bod 2a)
  - » cestovní doklad
  - » fotografie
  - » **na požádání** doklad obdobný výpisu z rejstříku trestů ze státu, jehož je cizinec občanem (případně dalších států, ve kterých pobýval)
  - » **na požádání** lékařskou zprávu
- e) Před obdržení povolení k dlouhodobému pobytu musí pracovník předložit také doklad o cestovním zdravotním pojištění na dobu pobytu ode dne vstupu na území ČR do doby, než se na něj bude vztahovat pojištění podle zvláštního právního předpisu.
- f) Lhůta na vyřízení žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu je 60 dnů ode dne podání žádosti. V současnosti má povolení podobu průkazu, který se ve formě štítku vlepjuje do cestovního dokladu cizince.

4) Rodinní příslušníci výše uvedených pracovníků

- a) Rodinným příslušníkem, který může žádat o povolení k dlouhodobému pobytu, se rozumí manžel, nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě manžela nebo cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu.
- b) Náležitosti k podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu pro rodinného příslušníka jsou následující:
- » cestovní doklad
  - » prokázání dostatečného množství prostředků k pobytu na území ČR
  - » doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území ČR
  - » fotografie
  - » doklad o tom, že žadatel je rodinným příslušníkem výzkumného pracovníka
  - » na požádání další náležitosti (shodné s bodem 3d)
- c) Je nutné předložit doklad o zdravotním cestovním pojištění (shodné s bodem 3e)
- d) Lhůta k vyřízení žádosti rodinného příslušníka je shodná jako u výzkumníka (bod 3f)

II. Vědečtí pracovníci, kteří nesplňují podmínky pro speciální pobytové oprávnění dle bodu I.

mohou žádat o udělení víza k pobytu nad 90 dnů tak, jak tomu bylo před přijetím novely. Lhůta pro vyřízení žádosti o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem pedagogické činnosti nebo za účelem výzkumu je do 60 dnů ode dne podání žádosti.

Rodinní příslušníci těchto cizinců mohou žádat o vízum k pobytu nad 90 dnů (v souladu s ustanovením § 30 a násl. zákona), případně, pokud splní zákonem stanovené podmínky, o povolení k dlouhodobému pobytu za čelem sloučení rodiny, a to v souladu s ustanovením § 42 a následující zákona č. 326/1999 Sb.

Závěrečná doporučení

- Doporučujeme, aby pověřeni pracovníci výzkumné organizace
- » vedli evidenci zaměstnanců – výzkumných pracovníků cizinců, vč. termínů vypršení platnosti jejich víz nebo povolení k dlouhodobému pobytu
  - » nejméně 90 dnů před vypršením platnosti povolení požádali nadřízeného zahraničního výzkumného pracovníka o vyjádření, zda dotyčný bude nadále pokračovat ve své činnosti pro výzkumnou organizaci
  - » v případě zájmu pracovníka i organizace o pokračování hostování zahájili kroky potřebné k prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu pro pracovníka, a to alespoň 90 dnů před ukončením platnosti stávajícího povolení
  - » v případě ukončení hostování pracovníka provést opatření vedoucí k jeho řádnému vycestování (viz bod 2b)